

På jagt efter Urkristendommen

*Interview med Dan S. Jacobi, Tonny Jacobsen, David Jakobsen, Bruno Knutzen,
Josef Kristensen og Jesper Veiby*

Kristent Institut

Artiklen er udgivet i regi af Kristent Institut
og må frit videreformidles, blot det sker uforandret

1. *Hvad er urkristendommen? Kan begrebet defineres, er det kun en pædagogisk vending eller noget mere konkret? Hvordan defineres den i givet fald? Handler det om praksis, lære, åndskraft eller noget helt andet eller måske det hele?*

Jesper Veiby: Hvis man spurgte mig, om jeg - som de første pinsevenner - ønskede kirken "tilbage til urkristendommen", så ville jeg uden tøven svare ja. Men jeg er ikke blind for den anklage, at begrebet urkristendommen byder sig til overfor alle og enhver, der i øvrigt ikke er enige i noget som helst. Ligesom både den strengt højkirkelige og den usunde sværmer begge kan erklære sig som tilhængere af "den sande tro", er der nok mange, der henviser til urkristendommen, men som på mange måder ser noget vidt forskelligt i dette begreb. Alene af den grund er det formålstjenligt at søge en om ikke andet tilnærmet definition.

Der er næppe tvivl om, at de første pinsevenner først og fremmest fokuserede på urkristendommens åndskraft og den pinseerfaring, som siden da i store dele af kirken var gået i glemmebogen. Er urkristendommen derfor lig med "karismatisk kristendom", og burde man erstatte det første, pædagogisk fængende men måske upræcise begreb med det andet og noget klarere? Indvendingen vil i givet fald være, at ikke alle karismatiske kirker og ikke alle karismatiske kristne ligner den første kirke tilstrækkeligt til at bære betegnelsen.

Disse indledende betragtninger lagt til side, så må urkristendommen vel næsten naturnødvendigt defineres tidsmæssigt. Termen sigter på en tid eller en epoke, og den eneste formålstjenlige definition må være kristendommen, som den var i den givne epoke. Men omfatter urkristendommen også oldkirken, altså efterapostolsk tid med skrifter a la Didache? Eller bør urkristendommen som begreb reserveres til de første uger eller måneder efter Pinsedagen, eftersom kirken jo nærmest pr. definition her var mere "urkirkelig" end den f.eks. var senere i Apostlenes Gerninger? Spørgsmålet er ikke helt uden bid og vil nok afstedkomme lidt forskellige svar i forskellige kredse.

Personligt vil jeg definere urkristendommen som kristendommen på nytestamentelig eller apostolsk tid, altså defineret som den helhed af eksempler og lære, man kan udlede af Apostlenes Gerninger og de nytestamentelige breve. De første kristne begik også fejl, og den første kirke var ikke

fuldkommen, men de områder, som for mig træder særligt frem som forbillede og til efterfølgelse må uden tvivl være åndskraften, missionsiveren og det udprægede Jesus-fokus.

David Jakobsen: Jeg betragter begrebet urkristendom som en løselig vending for kristendommen, som den udfoldede sig under apostlenes autoritet og tilsyn. Den udgøres af eksempler på liv, lære og vigtige historiske begivenheder, som apostlene ønskede at videregive med deres autoritet. De første kristne begik også fejl, og den første kirke var ikke fuldkommen, men det var menigheder, der begik disse fejl og succeser under apostlenes opsyn, og derfor har beretningerne om disse forhold en magisteriel autoritet i forhold til tro og lære; en autoritet der ikke findes efter apostlene.

Menigheden har siden forholdt sig, med ministeriel autoritet, til vigtige trossætninger og forhold. Menigheden har forvaltet den kristendom, der af Jesus Kristus blev videregivet gennem apostlene i urkristendommen. Pinsevækkelsens store opdagelse af Helligåndens dåb er en ministeriel forvaltning af den magisterielle autoritet, apostlene kom med igennem primært Lukas' beskrivelser af Åndens liv i den første menighed.

Tonny Jacobsen: Det er måske godt først at bemærke, at urkristendommen er et begreb, senere tider har sat på kirkens første tid. Det første kristne kaldte sig af gode grunde ikke urkristne, men nærmere "de hellige", "efterfølgere af vejen" eller "kristne". Som alle tidsinddelinger kan slutningen af den epoke, der kaldes urkristendommen, diskuteres. For nogle betegner urkristendommen kirkens første århundrede, altså perioden indtil den første generation af apostle og øjenvidner var døde. For andre betegner begrebet perioden indtil 300-tallet, hvor kristendommen først favoriseres af kejser Konstantin og senere bliver gjort til statsreligion af Theodosius. Det er også i 300-tallet, at vi får den første alkristne trosbekendelse ved kirkemødet i Nikæa. Endeligt samles NT's kanon også i samme periode.

Jeg bruger begrebet urkristendommen til at betegne den før-konstantinske kristendom. Det var i denne periode, at kirken voksede fra en lille gruppering i en afkrog af Romerriget til at tælle omkring 20% af Romerrigets befolkning. Vi læser naturligvis om denne periode i NT, men vi har også adgang til den hos de før-nikæiske kirkefædre. De har ikke

NT's kanoniske autoritet, men kaster ikke desto mindre et vigtigt lys over den tidlige kirkes liv, praksis og lære. Her kunne jeg nævne kirkefædre som Justin Martyr, Irenæus og Tertullian.

Bruno Knutzen: Urkristendom er for mig betegnelsen for kristendom i sin oprindelige udgave, således som den præsenteres i Bibelen. Urkristendom er nytestamentlig kristendom, og nytestamentlig kristendom er den kristendom, som fremstilles i Bibelen. Både GT og NT. NT var skjult i GT, og GT er åbenbaret og forklaret i NT. Således bliver urkristendom det ord, som beskriver kristendommen, som den var i begyndelsen. Det handler om alt, som står skrevet i Bibelen og det liv, som beskrives. Kristendom kan således ikke være hvad som helst, men urkristendommen - den oprindelige kristendom - er idealet i sit liv og sin kraft.

Urkristendom bliver således Guds mesterværk - hans frelsesplan - hans tanker manifesteret i menigheden.

David Jakobsen: For mig at se er kernen i det, vi altid "må tilbage til", profeterne og apostlenes vidnesbyrd om Jesus Kristus - menighedens grundsten. Det vi pinvenner kan lære vores evangeliske brødre er, at det ikke blot er et teologisk system baseret på læresætninger, men også er apostlenes liv og eksempel, som Paulus formanede Timoteus til at huske på og betragte som et mønster. Med dette i mente kan vi lære en del om Åndens dåb i Apostlenes gerninger. Der er tale om et skrift, der ikke blot skal give os historiske detaljer om den første kirke, men et mønster for menighedsliv. Et mønster der inkluderer tegn, undere og tungetale, der ser ud til at følge modtagelse af Helligånden. Vi ser også et mønster for at mødes på Herrens dag, den dag Jesus opstod. Der er ikke en befaling, der direkte siger, vi skal gøre det, men når vi ønsker at være en urkristen menighed, så er dette en selvfølge.

2. Er urkristendommen idealet? Et alternativt syn i kirken er jo, at urkirken var en form for spæd start, men at kirken siden er vokset og modnet og har fået de rigtige eller mere modne strukturer, eller har udviklet og udformet grundigere dogmer og trosbekendelser? Og er urkirken i givet fald et absolut ideal, eller blot i praksis bedre end det, vi (for det meste) har?

Jesper Veiby: At betragte urkristendommen som et absolut ideal forudsætter, at man abonnerer på et dogme om, at kirken i det mindste i løbet af

Apostlenes Gerninger fandt en fuldkommen form. Hvis ikke, tvinges man i mine øjne til i stedet at betragte urkristendommen som et relativt ideal, måske som oftest langt bedre end det, man ser i de fleste kirker, men dog alligevel principielt åben for bibelsk korrektion og åndelig vækst.

Jeg tvivler på, at man kan hævde den første position. Der er ganske enkelt for mange fejl og ufuldkommenheder i den første kirke. Man overhørte i lang tid missionsbefalingen overfor hedningerne. Man havde ikke fra starten rammer og strukturer på plads, idet f.eks. menighedstjenere først indsattes efter nogen tid. Og både de nye kristne og de ledende tjenester begik alvorlige fejl. Tænk her på kaoset i Korinth; de troende farisæere i Jerusalem, der forlangte lovoverholdelse; Peters hykleri, som Paulus måtte irttesætte; såvel som Paulus' og Barnabas' dybe strid.

Det er langt fra sådan, at enhver senere lære og enhver senere struktur har været bibelsk, men den første kirke synes på mange måder også at have været "på vej", og der er næppe noget problem heri, eftersom kun Gud er fuldkommen.

Men angår spørgsmålet urkristendommen eller urkirken som absolut ideal, så vil det være fristende at erstatte vendingen "tilbage til urkristendommen" med "tilbage til urkristendommen - men hvorfor standse dér?"

Når det er sagt, så er det nok stadig sandt, at størstedelen af kirken og langt de fleste kirker ville vinde ved at komme "tilbage til urkristendommen", og her er det en ret akademisk diskussion, om den er et absolut eller relativt ideal. En anden og ikke uvæsentlig pointe er derimod, at man næppe kommer tilbage til urkristendommen blot ved at kalde sine ledere for "ældste" eller efterligne ydre forhold a la skikke, påklædning og gudstjeneste. En sådan misforstået længsel efter urkristendommen har for mig for mange lighedspunkter med konservative muslimers ønske om at være som på Muhammeds tid. En bibelsk længsel efter urkristendommen må i stedet søge at inkarnere dens kerne og hjerte - herunder Åndens kraft - i den samtid og det samfund, vi her og nu lever i.

David Jacobsen: Urkristendommen er idealet, og det vil sige, at vi altid i menigheden skal forholde os til Apostlenes ord, liv og lære, som Paulus siger det til Timoteus i 2.Tim.1,13-14.¹

¹ "Du skal tage det, du har hørt af mig, som eksempel på sund

Det vil dog være forkert at sige, at vi skal "tilbage" til dette uden at uddybe, hvad vi mener. Det, vi skal tilbage til, er apostlenes eksempel på sund forkyndelse, deres liv og færd i de menigheder de havde tilsyn med. Vi skal ikke tilbage i den forstand, at det skal se ud som på den tid, men vi skal modnes som en organisk vækst ud fra det, som apostlene dengang stod i spidsen for. At komme tilbage vil således sige, at vi adlyder sådanne befalinger givet til Timoteus i 2.Tim.2,1-2 og 3,10-17.^{2 3}

I denne samme forstand har Gud sørget for, at vi i Skriften har apostlenes lære (eksemplet på sund forkyndelse). Den er en skat, der er betroet os, og som vi skal betro andre, der kan oplære atter andre. Herren har ikke bare sørget for, at vi har disse ord, men også det, Timoteus havde – som vi ikke har direkte: Vi er i NT i stand til at følge Paulus i livsførelse, beslutsomhed, troskab, langmodighed, kærlighed osv. Dette er den urmenighed, jeg ser, vi skal "tilbage" til. Vi skal ikke tilbage til den i en mere materiel forstand, således at vi indretter kirker, som vi kan se, de gjorde dengang. For mig er begrebet urmenigheden en afledt størrelse af apostlenes lære om Jesus Kristus og det, Gud og Helligånden gjorde igennem dem og deres liv. Det satte en menighed i gang, der stadig i dag vokser og må forholde sig til andre ting og aspekter, end de gjorde. Men Kristus bygger sin menighed, og den vokser til at rumme hans fylde og er således i dag præcis som han ønsker den som universel menighed, på trods af at den ikke ligner det, hans universelle menighed gjorde dengang.

forkyndelse, i tro og kærlighed ved Kristus Jesus; den skønne skat, som er betroet dig, skal du tage vare på ved Helligånden, som bor i os."

² "Hvad du har hørt af mig i mange vidners nærværelse, skal du betro pålidelige mennesker, som vil være duelige til også at undervise andre."

³ "Du derimod har fulgt mig i lære, i livsførelse, i beslutsomhed, i troskab, i langmodighed, i kærlighed, i udholdenhed, i forfølgelser, i lidelser som dem, jeg kom ud for i Antiokia, Ikonion og Lystra. Hvad jeg end har måttet udstå af forfølgelser, så har Herren reddet mig ud af dem alle. Forfulgt bliver alle, som vil leve et gudfrygtigt liv i Kristus Jesus. Men onde mennesker og bedragerere vil komme længere og længere ud i det onde, føre andre vild og selv fare vild. Men du, bliv ved det, du har lært og er blevet overbevist om! Du kender dem, du har lært det af, og fra barnsben kender du De hellige Skrifter, der kan give dig visdom til frelse ved troen på Kristus Jesus. Ethvert skrift er indblæst af Gud og nyttigt til undervisning, til bevis, til vejledning og til opdragelse i retfærdighed, så at det menneske, som hører Gud til, kan blive fuldvoksnet, udrustet til al god gerning."

Bruno Knutzen: Urkristendommen er idealet i den forstand, at den beskriver nytestamentlig kristendom. Som et frø, der plantes, kan vokse - og formerne kan være mangfoldige - men livet kommer fra roden.

Som et æble altid vil være et æble - selvom man kan finde på nye og ukendte retter lavet af æbler - således vil kristendom altid være kristendom. Det oprindelige ideal kan således godt "se" anderledes ud, de havde f.eks. ikke mikrofoner etc. Men ser vi bort fra tilbehøret til den nye ret, må de væsentlige ingredienser nødvendigvis altid være de samme. Bruger man pærer i stedet for æbler, så kan det måske ligne - men er dog noget helt andet. Vi har ikke lov til at lægge noget til Skriften, og vi har ikke mandat til at trække noget fra.

Tonny Jacobsen: Man siger ofte, at de tidlige pinsekristnes motto var "tilbage til urkristendommen". Men den norske pinsepioner T.B. Barratt talte faktisk om, at vi skal "frem mod urkristendommen". Jeg findes den vending interessant, da det ikke handler om at genskabe en ideel fortid (hvilket både er umuligt og uønskeligt), men at tage vigtige træk fra urkristendommen med sig ind i skabelsen af kirkens nutid og fremtid.

Den kirke i Azusa Street I Los Angeles, hvor den tidlige pinsevækkelse blev født i det tidlige 1900-tal, var kendetegnet af vægt på dåben i Helligånden med tungetale og nådegaver, af stærk hengivelse til (international) mission samt af race- og kønsintegration. Det sidste punkt har i øvrigt ofte været glemt at senere generationer af pinsekristne.

Jeg nævner dette for at vise, hvordan urkristendommen kan være et ideal på en dynamisk, fremfor en konserverende og idealiseret facon. Det sidste tror jeg ikke på. Kirken skal altid kontekstualiseres i sin kultur, hvis den skal være sand kirke. Derfor kan og skal vi ikke genskabe den oprindelige kirke, da den var kontekstualiseret i den antikke kultur, som gik under, da Rom blev løbet over ende af vore forfædre - de germanske stammer - for snart 1600 år siden.

Som Jesper allerede har bemærket i sit indlæg, var den første kirke fuld af fejl. En gennemlæsning af Paulus' brev til kirken i Korinth vil vise, at de til tider var rigtigt langt ude. Så i den forstand er urkirken ikke ideel. På den anden side har vi i Apostlenes Gerninger en beskrivelse af, hvordan kirken i

mission kan være, når kirken lader sig lede af Helligånden. Og det er for mig et ideal - ikke at gentage bestemte metoder, men at lade sig lede af Helligånden i mission under vejledning af de apostoliske skrifter.

Dan S. Jacobi: Det er et spændende emne, også fordi vi i pinsekredse ofte har ophøjet "den første kirke" til fejlfri status ved at forkynde den som model og forbillede. Men dit indlæg får mig til at spørge, hvornår man kan tolke generelle principper ud af teksterne i Apostlenes Gerninger, og hvornår man ikke kan?

Du skriver, at idealet ikke er at gentage bestemte metoder, men at lade sig lede af Helligånden under vejledning af de apostoliske skrifter. Vil du dermed sige, at det er forkert eller "shaky ground" at tolke Lukas' beskrivelser af den første kirke i Apostlenes Gerninger som værende Gudsinspirede principper for, hvad der skal kendetegne sunde og voksende kirker, også ud over det du skriver om at lade sig lede af Ånden i mission?

Når Lukas eksempelvis skriver i Apg.2,42, at de holdt fast ved apostlenes lære, fællesskabet, ved brødets brydelse og ved bønnerne, er det så for vidtgående at se dogmatik i det og eksempelvis prædike det som fire søjler i den første kirke, som Lukas tager med, som en afsløring af en DNA, som til alle tider må kendetegne Kristi kirke?

Tonny Jacobsen: Det er et rigtigt spændende fortolkningsmæssigt spørgsmål, du rejser der, Dan. Jeg skyder lige nogle refleksioner fra hoften:

Jeg prædiker selv frimodigt principper og mønstre ud af Apostlenes Gerninger, fx ud fra Lukas' beskrivelse af de 4 hjørnsten i Jerusalemkirken, som du nævner. På den anden siden prædiker vi jo ikke (så vidt jeg da ved) den form for ejendomsfællesskab, som vi også læser om i Jerusalem. Vi har som pinsekarismatikere hovedparten af vores teologi om dåben i Helligånden og tungetale som tegn ud fra beskrivelserne i Apostlenes Gerninger. Men vi opsøger jo ikke først jøderne i en by (ofte af gode grunde), før vi forkynder evangeliet for hedningerne. Det var dog Paulus' faste arbejdsform. Hvad er den hermeneutiske konsistens i det?

Jeg mener, at vi kan bygge teologi på gentagne mønstre i Apostlenes Gerninger. Det er et gentaget mønster, at folk bliver døbt med Helligånden og taler i tunger. Men det er ikke et gentaget mønster, at oprette et ejendomsfællesskab a la Jerusalem i

den første tid. De 4 ting hjørnstenen i Jerusalemmissionen underbygges som bekendt også af andre bibelsteder som afgørende åndelige praksisser for den troende.

Når vi ikke opsøger jøderne i synagogerne, ligesom Paulus konsekvent gjorde, er det for mig at se netop et eksempel på, at vi lever i en anden kulturel og geografisk virkelighed, hvor det mønster ikke giver mening missionalt, og derfor er det ikke bindende.

3. Hvad er det vigtigste træk ved urkristendommen? Forskellige kristne har lagt vægt på alt fra åndskraft, til kirkens enhed, til at man mødtes i hjemmene eller noget helt fjerde, men kan et enkelt træk (eller måske nogle få) udpeges som det vigtigste?

Bruno Knutzen: Urkristendommen er et udtryk for Bibelen - Guds Ord. Det vigtigste træk er Guds frelsesplan - den frelse som han tilbyder alle mennesker. Denne frelse er det absolut væsentligste, og alt drejer sig om den.

David Jacobsen: Det vigtigste træk ved urkristendommen er apostlenes eksempel på liv, lære og sund forkyndelse. Vi følger dem igennem vigtige beslutninger i Skriften, og vi skal som Timoteus søge at modellere dette i det 21. århundrede.

Jesper Veiby: Som David så rigtigt understreger, består urkristendommen - eller det bibelske ideal - ikke kun af dogmer, Åndserfaring eller bestemte strukturer. Den afspejles i lige så høj grad i de troendes gejst, ildhu og målrettedhed, f.eks. Paulus' samme som så tydeligt skinner igennem i Apostlenes Gerninger. Men jeg tror samtidig, det er vigtigt at fastholde den første kirke som et forbillede.

Alt i Skriften er jo skrevet, for at vi kan lære af det. Altså er beretningerne fra den første kirke medtaget af samme grund. Vi kan strengt taget ikke vide, hvad Gud mener om de første baptister, de første pinsevenner eller en hvilken som anden kirkelig gruppe. Men vi ved, hvad Gud siger om den første kirke, hvilke eksempler på kirkens liv, Gud fremhæver i Apostlenes Gerninger, og hvilke ting, som hen ad vejen korrigeres i blandt andet brevene. Det er den eneste målestok, vi har og kan bruge som norm og forbillede.

Urkirken var derfor et forbillede for de første pinsevenner som modsætning til en kirke, hvor Åndens kraft i store træk var gået i glemmebogen. Urkirken var før det et forbillede for missionsbe-

vægelser som modsætning til en kirke, der da havde mistet synet for de unæde; eller for de oprindelige fundamentalister som modsætning til en kirke, der havde mistet troen på Guds Ord. Urkirken eller urkristendommen behøver derfor ikke i mine øjne repræsentere én enkelt sandhed, som om opdagelsen eller udlevelsen af denne ville løse ethvert af kirkens øvrige problemer; men urkirken rummer nogle nøgler til kirkevækst og nogle værn mod vildveje, som kan bruges til alle tider.

Men skal jeg fremhæve en enkelt ting, så var det, at kirken lignede Jesus så langt, at man jo fik tilnavnet "kristne", altså "små Kristus'er". Åndens kraft gør det ikke alene, hvis den kobles på store egoer eller kæpheste og særstandpunkter. Den sunde lære gør det ikke alene, hvis hjertet er tørt som støv. Der må være en dybere Jesus-erfaring, som smitter og smitter af, og som forløser kærlighed, ildhu og tjeneste - ligesom i urkirken.

Tonny Jacobsen: For mig at se, er det vigtigste træk ved den tidlige kirke, at den elskede Jesus så meget, at den lod sig lede ind i hans mission til verden uanset omkostningerne.

Den var ledt af Helligånden, og den voksede med fænomenale vækstrater i 300 år! Det betyder, at der til enhver tid i urkirken var flere mennesker i en gennemsnitsforsamling, der ikke var født i en kristen familie, end de, der var vokset op i et kristent hjem.

Denne vækst skete vel at mærke under langt fjendtligere omstændigheder end dem, vi er vant til i vores del af verden. I perioder udbrød der forfølgelser af de kristne, både i lokale områder og i hele imperiet. I andre perioder, hvor forfølgelserne stilledede af, havde det store sociale og karrieremæssige omkostninger at bekende sig til den kristne tro. Ikke desto mindre voksede kirken med eksplosiv hastighed. Med Tertullians ord var martyrerens blod kirkens udsæd.

Da kirken blev en institutionaliseret statskirke, mistede den sin missionale dynamik. Vækkelsesbevægelser har igennem kirkens historie mindet den om det tabte, men jeg har svært ved at se en genopdagelse af urkristendommen, der ikke genfinder den første kirkes radikale hengivelse til at bringe budskabet om Jesus stadig længere ud gennem ord, gerninger og kraft.

4. *Hvornår og hvor kulminerede urkristendommen? Altså hvor og hvornår i den tidligere kirkes historie ser*

vi det klareste udtryk for "urkristendommen"? Lige efter pinsedagen i Jerusalem? I senapostolisk tid i Lilleasien eller Rom? Eller på et tidligere, senere eller andet tidspunkt og sted?

Tonny Jacobsen: Det synes jeg er svært at svare på. Jeg mener ikke, at Apostlenes Gerninger beskriver en bestemt epoke som en kulmination. Skriftet slutter jo interessant nok med, at Paulus i Rom venter på sin dom fra kejser Nero - og samtidig er i mission. Den ufærdige afslutning inviterer os alle til at tilslutte os missionshistorien og være med til at skrive de næste kapitler, ledt af Helligånden, som var den dynamiske kraft bag den første kirkes bevægelse fra Jerusalem til verdens ende.

Bruno Knutzen: Alt i Skriften, fra begyndelsen til afslutningen, er en samlet beskrivelse af Guds frelsesplan. Hvis der er en kulmination, må det være hele påskedramaet, hvor det, den treenige Gud havde planlagt fra evighed af, blev udført til mindste detalje, så Jesus kunne sige: Det er fuldbragt!

David Jacobsen: Den kulminerede ved Johannes' Åbenbaring som Herrens og hans apostel Johannes' sidste vidnesbyrd, og den går umiddelbart over i en menighedens ministerielle forvaltning af dette. Den første bestod i at bevare og fastholde de skrifter apostlene havde givet. Der er også meget vi kan lære herfra, men disse perioder kan ikke kigges tilbage på som autoritative - på samme måde - som apostlens tid.

Josef Kristensen: Jeg vil gerne bidrage med et aktuelt vidnesbyrd. Jeg befandt mig for to dage siden i Mellemøsten, hvor jeg til stadighed støder ind i asiatiske arbejdere, som arbejder ca. 14-16 timer i døgnet i 6 dage om ugen, og som får ca. 550 USD om måneden for det. Når jeg skriver "støder ind i", har det mere og mere været som Filip i Apostlenes Gerninger, hvor en inspiration leder til et menneske og hele grupper. Da der alene fra Filippinerne er ca. 10 millioner, som på verdensplan arbejder på denne måde, er der rigtigt mange af dem, som lever i et mønster, hvor de har børn og/eller ægtefælle i hjemlandet og ellers arbejder som ovenfor beskrevet i 4 år ad gangen. Da kravene ofte eskaleres, og byrderne er urimelige, er der utallige, som bukker under og er strandede uden deres pas (som arbejdsgiveren har "opbevaret"), og de lever under kummerlige forhold, som vi prøver at lindre, indtil de respektive ambassader har hjul-

pet dem til et nyt og eventuelt hjælper dem til hjemlandet. Det tager ofte lang tid.

Kvinden og manden, som jeg mødte for to dage siden, var bukket under, og i desperation var manden gået til politistationen og havde fortalt om forholdene, og at de ikke fik udbetalt løn som aftalt. Da arbejdsgiveren blev kaldt ind, viste det sig, at han havde en politibetjent med sig, som var hans ven, og som kunne "bekræfte", at de to arbejdere ikke talte sandt, men tværtimod havde frastjålet arbejdsgiveren 2000 USD. De blev derefter fængslet og fik ikke mere at vide i lang tid. Dette er meget normalt, hvor vi arbejder, og der sidder mange uden håb og rettergang.

Her kommer der så lidt "urkristendom" ind i billedet. En mand, som har hjerte for de, to får en inspiration til at kontakte en lokal dommer, som man mener er en retsindig muslim. Han foreslår dommeren at afhøre politibetjenten og arbejdsgiveren adskilt og høre deres forklaring. Da forklaringen ikke hænger sammen, bliver de to løsladt, men står nu uden penge, job og sted at bo i et fremmed land, og de har ingen billet hjem. Vi har på det tidspunkt en af vore medarbejdere fra menigheden i København sendt derned for at opmuntre flokken generelt. Hun støder ind i kvinden i forholdet, som fortæller hende om deres situation. Neth, som vores medarbejder hedder, lægger hænderne på hende, beder og forsikrer om, at Gud har hørt bønner. Det er nu ca. tre uger siden, og jeg var så dernede i sidste uge, hvor jeg mødte kvinden, som jeg ikke havde set før. Hun antaster mig i en lille hussamling og fortæller sin historie og beder mig bringe en tak til Neth for forbønnen, da alt, hvad hun havde bedt om, var gået i opfyldelse. De er stadig under pres, men kan nu fungere og igen begynde at sende penge hjem til deres børn i hjemlandet, som passes af bedsteforældrene.

Da behovene er så store, er der ikke økonomisk mulighed at hjælpe, udover at lægge hænderne på så mange som muligt og bede Helligånden om at komme over dem. Ofte er det den måde, som evangeliet får indgang både hos nominelle kristne og muslimer, hvor vi er. Personligt føler jeg mig meget inspireret af evangeliene, Apostlenes Gerninger og brevene, når det handler om at udføre socialt nødhjælpsarbejde samt forkynde evangeliet.

Jesper Veiby: Som din beretning så rigtigt minder os om, Josef, så handler urkristendommen

ikke kun om dogmer og principper, men om en kirke, der helt konkret er ledt af Ånden og lader sig bruge af Gud, som også Filip overfor den etiopiske hofmand, Peter overfor Kornelius eller Paulus og Silas overfor fangevogteren i Filippi.

Men ja, det er måske svært at pege på ét enkelt sted eller én enkelt ramme, hvor urkristendommen kom til udtryk fuldt og helt. Måske indikerer Åbenbaringens ord om bruden, der gør sig rede, at vi stadig har det bedste udtryk for urkristendommen til gode? Den sidste kirke kan vise sig at være mere urkristelig end den første - forstået som prototype og målestok for kristendom og kirkeliv.

Når det er sagt, så vover jeg alligevel at pege på kirken i Antiokia som forbillede.

Antiokia var på mange måder det, som kirken i Jerusalem ikke var, men vel burde have været. Antiokia var det første sted, hvor evangeliet blev forkyndt for hedninger (og ikke blot proselytter eller variationer af den jødiske tro som i Samaria). Det var i Antiokia, at disciplene først fik betegnelsen kristne, hvilket jeg som før nævnt tolker som en (måske utilsigtet) kompliment. Kirken i Antiokia blev den første, som udsendte Paulus, og blev dermed et større missionscentrum end f.eks. Jerusalem. Antiokia forenede som det første sted hedninger og jøder i én kirke og eksemplificerede derfor, også jvnf. Tonnys bemærkninger, den enhed mellem racer og kulturer, som ofte siden er gået tabt, og kirken her var fri af den legalisme og judaisme, som tilsyneladende plagede kirken i Jerusalem. Jeg vil selvsagt ikke hævde kirken i Antiokia som et absolut og fejlfrit forbillede, men i mine øjne er det her, kirken klarest eksemplificerede bibelsk kristendom.